

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma ŞAHİN tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.09.2012

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

Ülkemizde engelli yaşamının eşitsizlikler, adaletsizlikler ve haksızlıklarla dolu olduğunu izliyoruz.

Başbakanlık Özürlüler İdaresi tarafından Devlet İstatistik Kurumu'na 2002 yılı Aralık ayında yaptırılan "Türkiye Özürlüler Araştırması"nda aşağıdaki ifadeler yer almıştır:

"Araştırma sonuçlarına göre, özürlü olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12.29'dur. Buna göre ülkemizde 8.431.937 kişi özürlü olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma ile zihinsel özürlülerin oranı %2.58 iken (yaklaşık 1.8 milyon) süregelen hastalığı olanların oranı ise % 9.70'dir(Yaklaşık 6.6 milyon). Özürlülük sadece bu sorunu yaşayan kişiyi değil, ailesini ve yakın çevresini ekonomik, sosyal ve psikolojik olarak etkileyen bir sorundur."

Engellilikte yaşamın kişisel ve toplumsal maliyeti artmakta, kişinin sürdürülebilir yaşam sürmesi güçleşmektedir.

Engelli vatandaşlarımızın daha iyi bir yaşam düzeyine kavuşturulması Bakanlığınız sorumluluğundadır. Bunu yapmanın yollarından bir tanesi de engelli ailelerine destek olmaktan geçmektedir. Engelli birey yetiştiren ailelerde engelli bireyin aileye maliyeti normal bireylere göre artmakta, aynı zamanda, engelli bakımı ve eğitimi yine Bakanlığınız sorumluluğundaki kadın üzerine ağır maddi ve manevi sorumluluk yüklemektedir. Engelli çocuğuna eğitim verecek ve ona toplumsal hayatta üretkenlik kazandıracak okul bulamadığı için günlük zamanının neredeyse tümünü engelli çocuğuna harcayan, bu yüzden az da olsa sosyalleşme imkânı bulamayan, yarı zamanlı dahi olsa işte çalışamayan birçok kadın bulunmaktadır.

31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin 45 inci maddesinin birinci fıkrası "İlköğretimlerini tamamlayan, genel ve mesleki ortaöğretim programlarına devam edemeyecek durumda olan ve **21 yaşından gün almamış özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak, iş ve mesleğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla resmî ve özel iş okulları açılır.**" şeklinde iken, 21/7/2012 tarih ve 28360 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair

Yönetmeliğin 17 nci maddesinde getirilen değişiklik ile fıkra “İlköğretimlerini tamamlayan, genel ve mesleki ortaöğretim programlarına devam edemeyecek durumda olan ve 23 yaşından gün almamış özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak, iş ve mesleğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla resmî ve özel, özel eğitim mesleki eğitim merkezi (okulu) açılır.” şeklinde değiştirilmiştir.

31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin 46 nci maddesinin birinci fıkrası “Zorunlu öğrenim çağı dışında kalan ve genel eğitim programlarından yararlanamayacak durumda olan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak ve iş ve mesleğe yönelik beceriler kazandırmak amacıyla farklı konu ve sürelerde meslek kurslarının düzenlendiği resmî ve özel yaygın eğitim kurumları açılır.” şeklinde iken 21/7/2012 tarih ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Özel Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 18 nci maddesinde getirilen değişiklik ile “Genel ve mesleki ortaöğretim eğitim programlarından yararlanamayacak durumda ve 23 yaşından gün almamış olan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak ve iş ve mesleğe yönelik beceriler kazandırmak amacıyla resmî ve özel, özel eğitim iş uygulama merkezleri (okulları) açılır.” şeklinde değiştirilmiştir.

2006 tarihli Yönetmeliğin 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası “İş okullarına, kayıt tarihinde 21 yaşından gün almamış bireylerin kaydı yapılır. İş eğitim merkezlerinde ise yaş kaydı aranmaz.” şeklinde iken 2012 tarihli yönetmelik değişikliği ile aynı fıkra “Özel eğitim mesleki eğitim merkezleri (okullarına) ile özel eğitim iş uygulama merkezlerine (okullarına) kayıt tarihinde 23 yaşından gün almamış bireylerin kaydı yapılır.” şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetmelik değişikliği öncesi İş Eğitim Merkezlerinde üst yaş sınırı olmaksızın kayıt yaptıran özel eğitime ihtiyacı olan bireyler arasında yönetmelik değişikliği sonrasında 23 yaşından gün alanlar Özel Eğitim İş Uygulama Merkezlerine (Okullarına) kayıt yaptıramamışlar, devam eden öğrencilerin de kayıtları silinmiştir. Bu nedenle eski öğrenciler okula gittikleri zaman kabul edilmeyerek, 23 yaşını doldurdıkları için kayıtlarının silindiği, isterlerse semtlerinde bulunan Halk Eğitim Merkezleri’ne kurs için gidebilecekleri belirtilmiştir. Ancak ilçelerinde bulunan Halk Eğitim Merkezleri’ne gittiklerinde ise, eğitilmiş eleman ve öğretici olmadığı, yeterli teknik donanımın bulunmadığı gerekçesi nedeniyle de kabul edilmemişlerdir.

Bu nedenle genel ve mesleki ortaöğretim eğitim programlarından yararlanamayacak durumda olan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitim hakları Milli Eğitim Bakanlığınca ellerinden alınmış, bu bireyler adeta evde aileleriyle yaşama mahkûm edilmiştir. Böylece ebeynlerin çalıştığı ve özel eğitime ihtiyacı olan engelli birey/bireyler bulunan ailelerde bireylerin tümü günlük çalışma saatleri içinde iş veya eğitim ile meşgul iken, getirilen değişiklik ile 23 yaş üstü özel eğitime ihtiyacı olan birey bundan sonra aile bünyesinde yaşamını sürdürecektir ve gün boyu engelli çocuğunu Özel Eğitim İş Uygulama Merkezine bırakabildiği için çalışan kadınlar da çocuğuna bakmak için işini bırakmak zorunda kalacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından engelli eğitimine getirilen değişiklikler, Bakanlığınız sorumluluğunda bulunan kadın ve engellileri mağdur etmiştir.

Bu bağlamda;

1. Genel ve mesleki ortaöğretim eğitim programlarından yararlanamayacak durumda olan özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin **üst yaş sınırı aranmaksızın** Özel Eğitim İş Uygulama Merkezlerine (Okullarına) kayıt yaptırabilmeleri ve devamlarının

sağlanması gerekmez miydi? Bu okullara “23 yaşından gün almamış” olmak sınırlamasının kaldırılması için Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileriyle çalışmalarınız olacak mıdır?

2. “Zihinsel engelli çocukların eğitimi için Halk Eğitim Merkezleri eğitici ve teknik altyapı yönünden yeterli donanıma sahip midir?”, “Engelli çocukların ihtiyacı olan psikologlar var mıdır?”, “Engelli çocukların bulunduğu her semtte donanımlı Halk Eğitim Merkezleri bulunmakta mıdır?”, “Yok ise çocuklar eğitimsiz mi kalacaklardır?” sorularına Milli Eğitim Bakanlığından yanıt aramayı düşünüyor musunuz?”
3. 2006 yılında yönetmeliğe konulan “Zorunlu öğrenim çağı dışında kalan ve genel eğitim programlarından yararlanamayacak durumda olan **özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; temel yaşam becerilerini geliştirmek, topluma uyumlarını sağlamak ve iş ve mesleğe yönelik beceriler kazandırmak amacıyla farklı konu ve sürelerde meslek kurslarının düzenlendiği resmî ve özel yaygın eğitim kurumları açılır.**” şeklindeki maddenin 23 yaş ile sınırlanmasının nedeni nedir?
4. Zihinsel engelli çocuğu olan kadınlar iş hayatından uzaklaştırılmış olmayacaklar mıdır?
5. Zihinsel engelli çocukların hayat boyu rehabilite edilmeleri ve uygun eğitimi almaları, bu çocukların gerek çevre gerekse aile içindeki uyumları için gerekli değil midir?
6. Zihinsel engelli çocuğu olan ve her yılın 365 günü 24 saat çocukları ile baş başa kalmak zorunda olan kadınların rehabilitasyonları nasıl sağlanacaktır?
7. Ülkemizde sayısı 8 olan İş Okullarından 23 yaş üstü çocukları uzaklaştırmak yerine sayılarının artırılarak, ülkemizde yaşayan tüm zihinsel engelli çocukların katılmasını sağlamak devletin görevi değil midir?
8. “Aile ve sosyal politikalar” dan sorumlu “Kadın Bakan” olarak bu sorunu nasıl çözümlemeyi düşünüyorsunuz?